

Met betrekking tot een koopovereenkomst betreffende een onroerend goed die werd gesloten onder de opschortende voorwaarde dat aan de verweerders als kopers een hypothecaire lening werd toegestaan had het hof van beroep te Antwerpen namelijk geoordeeld dat het beding, op grond waarvan de opschortende voorwaarde werd geacht vervuld te zijn indien de kopers uiterlijk 3 weken na de dagtekening van de overeenkomst aan de makelaar de bewijzen van de weigering van de lening door drie banken niet hadden overgemaakt per aangetekend schrijven, de opschortende voorwaarde onmogelijk maakte en aldus nietig is.

Het hof van beroep te Antwerpen stelde deze beslissing op de feiten dat:

- de verweerders in volle vakantieperiode in werkelijkheid maar beschikten over 12 werkdagen om afspraken te maken bij verschillende banken, om die banken daaropvolgend de hen gevraagde documenten te bezorgen, welke documenten daarop naar alle hoofdkantoren dienden te worden gestuurd om deze toe te laten het nodige nazicht inzake hun kredietwaardigheid te doen en een beslissing te nemen;
- de kopers twee jonge beginnende zelfstandigen waren, wat diverse bijkomende inspanningen bij het vergaren van de nodige informatie en documenten vereiste; en
- de in de overeenkomst door de eisers bedongen termijn duidelijk veel te kort en “realistisch niet haalbaar” is.

Het Hof van Cassatie brengt vooreerst in herinnering dat, hoewel op grond van artikel 1168 BW het toegelaten is een verbintenis voorwaardelijk aan te gaan door deze op te schorten of teniet te laten gaan i.f.v. een toekomstige en onzekere gebeurtenis, iedere voorwaarde die bestaat in iets dat onmogelijk is – en de overeenkomst die van deze voorwaarde afhangt – op grond van artikel 1172 BW nietig is.

Vervolgens brengt het Hof van Cassatie in herinnering dat het aan de feitenrechter toekomt of te beoordelen of de vervulling van een bedongen voorwaarde *in concreto* materieel onmogelijk is, waarbij deze moet nagaan of objectieve elementen de vervulling van de voorwaarde op vaststaande wijze onmogelijk maken.

Het Hof van Cassatie stelde in deze zaak vast dat het hof van beroep te Antwerpen de bedongen voorwaarde als onmogelijkheid beschouwde op grond van de vaststelling dat de termijn moeilijk haalbaar was voor de verweerders, en niet op grond van een vastgestelde vaststaande onmogelijkheid, en oordeelde daarom dat het hof van beroep te Antwerpen zijn beslissing niet verantwoordde naar recht.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Justitie 4 oktober 2018

*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte (Austria)/
ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa
AG*

Zaak: C-191/17

BANK- EN KREDIETWEZEN

Betalingsdiensten

BANQUE ET CRÉDIT

Services de paiement

In een arrest van 4 oktober 2018 deed het Europees Hof van Justitie (hierna “het Hof”), in een verzoek tot prejudiciële beslissing, uitspraak over de draagwijdte van artikel 4, 14. van richtlijn (EU) nr. 2015/2366^[1] (hierna “betalingsdienstenrichtlijn”).

De feiten van de zaak waren de volgende. De ING-DiBa Direktbank (hierna: “ING”) biedt online-spaarrekeningen aan waarbij de rekeninghouder direct en zonder medewerking van de betalingsdienstaanbieder geld kan storten of opnemen. Deze transacties moeten steeds worden uitgevoerd via zogenaamde tussenrekeningen geopend op naam van de klant. Overboekingen naar dergelijke rekeningen zijn echter uitgesloten voor deze rekeningen, men kan alleen geld overmaken naar de eigen tussenrekening.

Het hoofdgeding had betrekking op de bedingen in de algemene voorwaarden die worden gebruikt in de overeenkomsten tot opening van een dergelijke spaarrekening. Volgens de federale kamer voor arbeiders en andere werknemers zijn sommige van deze bedingen onrechtmatig omdat zij in strijd zouden zijn met het ZaDiG, die de richtlijn betalingsdiensten omzet in het Oostenrijks recht. Alvorens de nationale rechter kan oordelen over de toepasselijkheid van het ZaDiG, rijst de vraag of deze online-spaarrekeningen als “betaalrekeningen” kunnen worden beschouwd in de zin van de richtlijn betalingsdiensten.

Met zijn vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of artikel 4, 14. van de betalingsdienstenrichtlijn aldus moet worden uitgelegd dat het begrip “betaalrekening” van toepassing is op een spaarrekening die het mogelijk maakt om zonder voorafgaande kennisgeving bedragen te storten en waarvan de betalings- en opnametransacties uitsluitend via een zichtrekening, de zogenaamde “referentierekening”, kunnen worden verricht. Kenmerkend voor deze online-spaarrekening is dat de cliënt zonder voorafgaande betrokkenheid van de bank, via telebankieren stortingen kan verrichten op/en opvragingen van een referentierekening op zijn naam kan doen.

In eerste instantie brengt het Hof in zijn beslissing ter herinnering dat een bepaling van het EU-recht niet alleen

aan de hand van haar formulering moet worden uitgelegd, maar ook aan de hand van de context en de doelstellingen ervan.

Vervolgens stelt het Hof vast dat aan de hand van de letterlijke bewoordingen van de begrippen “betalingsdienst”, “betaalrekening” en “betalingstransactie” omschreven in artikel 4 betalingsdienstenrichtlijn niet kan worden afgeleid of het begrip “betaalrekening” ook rekeningen omvat waarvoor een tussenstap tussen de spaarrekening en de zichtrekening van de gebruiker, noodzakelijk is om een betalingstransactie uit te voeren.

Daarom analyseert het Hof vervolgens de wettelijke context van de betalingsdienstenrichtlijn. In dit verband verwijst het Hof naar richtlijn nr. 2014/92/EU^[2] (hierna “de richtlijn betaalrekeningen”), en meer bepaald naar:

- overweging 12, waarin wordt verduidelijkt dat spaarrekeningen van haar toepassingsgebied zijn uitgesloten omdat zij geen betaalrekeningen in de zin van de betalingsdienstenrichtlijn zijn, tenzij zij kunnen worden gebruikt voor dagelijkse betalingstransacties; en
- artikel 1, 6., waarin haar toepassingsgebied wordt afgebakend tot betaalrekeningen via welke consumenten ten minste (i) geldmiddelen op een betaalrekening kunnen plaatsen; (ii) contanten van een betaalrekening kunnen opnemen en (iii) betalingstransacties, m.i.v. overmakingen, naar en van een derde partij kunnen uitvoeren en ontvangen.

Uit de context en doelstellingen van de betalingsdienstenrichtlijn blijkt aldus dat een wezenlijk kenmerk van een “betaalrekening” de mogelijkheid is om vanaf deze rekening betalingstransacties van en naar derden te kunnen ontvangen respectievelijk uit te voeren. Een online-spaarrekening waarbij rechtstreekse overboekingen naar derden zijn uitgesloten en zonder medewerking van de betalingsdienstaanbieder enkel geld kan worden overgemaakt naar de eigen tussenrekening, kan om die redenen volgens het Hof niet worden beschouwd als een betaalrekening in de zin van artikel 4, 14. betalingsdienstenrichtlijn.

^[1] Richtlijn (EU) nr. 2015/2366 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de richtlijnen nr. 2002/65/EG, nr. 2009/110/EG en nr. 2013/36/EU en verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van richtlijn nr. 2007/64/EG, *Pb.L.* van 23 december 2015, afl. 337, 35.

^[2] Richtlijn nr. 2014/92/EU betreffende de vergelijkbaarheid van de in verband met betaalrekeningen aangerekende vergoedingen, het overstappen naar een andere betaalrekening en de toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties, *Pb.L.* van 28 augustus 2014, afl. 257, 214.

3. VENNOOTSCHAPSRECHT / DROIT DES SOCIÉTÉS

David Haex, Tonya Aelbrecht en Frank Hoogdijk⁴

Wetgeving/Législation

Kamercommissie Handelsrecht heeft het Wetsontwerp tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen goedgekeurd

VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN

Algemeen

SOCIÉTÉS ET ASSOCIATIONS

Général

Het Parlement heeft op 28 februari 2019 het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) goedgekeurd. Het WVV vervangt niet alleen het bestaande Wetboek van vennootschappen, maar ook de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen en de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen.

Het nieuw Wetboek hervormt het huidige landschap van Belgische vennootschappen en verenigingen via een doorgedreven vereenvoudiging, een toegenomen flexibiliteit en een tegemoetkoming aan Europese evoluties en nieuwe tendensen. Op die manier wil de wetgever het Belgisch vennootschapsrecht aantrekkelijk maken voor buitenlandse investeerders.

Enkele grote wijzigingen zijn onder andere:

- de afschaffing van het concept van kapitaal, nieuwe regels betreffende de dividenduitkering en meer flexibiliteit voor het vrij overdragen van aandelen in een BV/SRL;
- de invoering van het dubbel stemrecht voor trouwe aandeelhouders en meer flexibele management structuren voor de NV/SA;
- de beperking van de bestuurdersaansprakelijkheid;
- de beperking van het aantal vennootschapsvormen;
- het onderscheid tussen handelsvennootschappen en burgerlijke vennootschappen verdwijnt;
- de mogelijkheid voor verenigingen om onbepaald enige activiteiten uit te voeren, waaronder hoofdzakelijk commerciële activiteiten; en
- de toepassing van de statutaire zetelleer.

Het WVV treedt in werking op 1 mei 2019 en zal onmiddellijk van toepassing zijn op nieuwe rechtspersonen en op bestaande rechtspersonen die vrijwillig kiezen voor

⁴ Advocaten te Brussel.